Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036
УНСоюз (201) 451-2200

РІК XCI Ч. 34. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 21-го ЛЮТОГО 1985 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, FEBRUARY 21, 1985 No. 34. VOL. XCI

Дві Союзові Округи матимуть свої Річні збори

Джерзі Сити, Н. Дж. — З Організаційного Відділу УНСоюзу інформують, що в неділю, 24-го лютого ц.р., дві союзові Округи відбудуть свої Річні збори.

Дітройтська Округа, яка об'єднує 20 відділів, що нараховують понад 3,400 членів, буде мати свої наради о год. 2-ій по полудні в залі „Українського Села", при 26377 Раєн Ровд у Воррені, Миш. Округу очолює головний радний Роман Татарський, а Павло Дуда є почесним членом Окружного Комітету. Екзекутивний Комітет під час нарад буде репрезентувати головний предсідник УНС д-р Іван Флис.

По Загальних зборах у тій самій залі буде висвітлений фільм продукції Славка Новицького „За стерном долі" і „УНСоюз забезпечення плюс".

Округа Перт Амбою, Н. Дж., яку очолює Михайло Захарко, буде мати свої наради в залі УКЦеркви св. Михаїла, Схід 3-тя вулиця, в Менвіллі, Н. Дж. Початок нарад 2-га год. по полудні. Екзекутивний Комітет на нарадах буде заступати головний організатор УНС Степан Гавриш.

Під час нарад згідно із запляннованим денним порядком будуть звіти уступаючих членів Окружних Управ та Контрольної комісії, дискусія над звітами, а відтак вибір керівних органів на біжучий рік. Представники Головного Уряду будуть інформувати присутніх про загальні справи цілости Союзу.

Дуже важливою справою до обговорення на нарадах буде схвалення організаційного пляну праці в передконвенційному році. Цьогорічною метою УНСоюзу є придбання 4,000 нових членів, забезпечених на загальну суму 10,000,000 долярів.

Також під час нарад відділові урядовці та члени Окружних Управ будуть радити над влаштуванням традиційних Союзових Днів.

Влаштували виставку Я. Кіналь на збільшення фонду АЕУ-2

Торонто. — Саме в час презентації першого тому англомовної Енциклопедії Українознавства (АЕУ-2), тут відбулася виставка акварель мгр Ярослави Кіналь з Бронксвіллу біля Ню Йорку.

Виставку мав відкрити проф. Володимир Кубійович, однак він у той час брав участь у редакційній конференції другого тому АЕУ-2. Його заступив представник НТШ-Сарсель (Франція) д-р Атанас Фіголь.

Виставка відбулася у Канадсько-Українській Ґалерії фундації подружжя Я. і М. Шафранюків з великим успіхом. Продано більш половини картин, а ввесь дохід в сумі 3,444 дол. власники подарували на Фонд Енциклопедії Українознавства. Вони також заплатили за обрамування картин 2,610 дол. Розподаж решти картин дасть теж поважний прибуток на загальну суму між 7 і 9,000 дол.

Хоч вже 10,000 осіб жертвували на Фонд Енциклопедії Українознавства, це перший випадок великого дару мистецької творчости, що заслуговує на особливе відзначення, признання і подяку Ярославі і д-рові Василеві Кіналям.

Т. Гриньків виступить в Інституті

Ню Йорк. — Відомий піяніст і акомпаньятор Тома Гриньків виступить тут в неділю, 24-го лютого ц.р., о год. 3:30 по полудні в приміщенні Українського Інституту Америки, при 2 Схід 79-та вулиця, в рамках кожнорічних музичних програм, що їх влаштовує імпрезова комісія Інституту.

Цей концерт буде другим з черги у чотиричастинній музичній програмі організованій музикологом д-р Ігорем Соневицьким.

Т. Гриньків

Т. Гриньків виконає твори Моцарта, Лішта, Барвінського і Ревуцького. Вступи за добровільними датками у висоті 10 долярів від дорослих і 6 долярів для студентів і пенсіонерів. Ближчі інформації можна отримати, потелефонувавши на число УІА: (212) 288-8660.

В. Палійчук матиме виставку в Балтиморі

Балтимор, Мд. — У неділю, 3-го березня ц.р., тут відкривається виставка маляра Василя Палійчука, яка триватиме до вівтірка, 26-го березня.

Василь Палійчук народився в Україні. Після 8-річного перебування в Німеччині, переживши Другу світову війну, він прибув до ЗСА до Ню Йорку, де його помістили в дитячий дім. Незабаром його післали на навчання до Балтимору, Мд., в університет, де він вивчав мистецтво три роки і отримав дві стипендії. Згодом він добровільно зголосився до американського летунства, де працював як кресляр й ілюстратор у відділі летунської розвідки.

В. Палійчук закічив свою мистецьку освіту в Мерилендському університеті ступенем бакалявра, а два роки пізніше зробив маґістерку в ділянці мистецтва. В роках 1963-65 навчався в Райнгартській школі скульптури, де одержав маґістерку з красного мистецтва і нагороду-стипендію для продовження студій в Европі, Азії й Африці. Тепер він є професором в Західньо-Мерилендському університеті, де він викладає вже 19 років.

Твори П. Палійчука, цього, як його називають критики, „неспокійного артиста з різногранними зацікавленнями", знаходяться в в понад 350 приватних і публічних колекціях і отримували численні відзначення й нагороди.

Виставку можна відвідувати від неділі до п'ятниці від 10-ої год. ранку до 5-ої год. по полудні в Гоффберґер галерії, 7401 Парк Гайтс авеню в Балтиморі.

ПРОФ. Д-Р В. ЛЕНЦИК ВИСТУПИТЬ В ЛМКЛЮБІ

Ню Йорк. — В п'ятницю, 22-го лютого, ц.р., о год. 7-ій вечора тут в Літературно-Мистецькому Клюбі, при 136 Друга авеню (Дім ОУВФ) виступить з доповіддю проф. д-р Василь Ленцик, який говоритиме на тему: „Митрополит Кир Андрей Шептицький — меценат українських мистців і української культури". Після доповіді — запити.

КОНСЕРВАТИВНІ ЗАКОНОДАВЦІ ВИМАГАТИМУТЬ УСУНЕННЯ УКРАЇНИ І БІЛОРУСІ З ОН

Вашінґтон. — Газета „Вашінґтон Таймс" помістила у числі з 13-го лютого ц.р., довшу інформацію пов'язану з рішенням президента Роналда Реґена відтягнути американську делеґацію з ЮНЕСКО, організації Об'єднаних Націй для справ освіти, науки і культури і припинити річну вкладку до цієї організації у висоті 43 мільйони долярів, з огляду на протиамериканську політику, яка помічається не тільки в ЮНЕСКО, але також на форумі ОН взагалі.

Консервативні законодавці в обидвох палатах Конґресу, тобто в Сенаті і Палаті Репрезентантів, плянують внести в березні законопроєкт в Конґресі про дальше обмеження фінансової допомоги для ОН, якщо в тій організації будуть продовжувтися просовєтські тенденції і антиамериканські виступи її членів. В одній з резолюцій буде мова про три совєтські голоси в Генеральній асамблеї і в Раді Безпеки, у порівнянні з одним голосом, що ним користуються З'єднані Стейти Америки. Совєтський Союз користується голосами Білорусії і України, які в совєтському розумінні, є провінціями СССР, але на форумі ОН вони визнані, як незалежні держави, на рівні з іншими членськими державами світу.

Резолюція закликає Уряд ЗСА зменшити відповідно фінансову допомогу для ОН, хіба що центральний уряд СССР в Москві відтягне свою окупацію Білорусі і України і надасть повну незалежність цим двом республікам.

В іншій резолюції відмічується, що тоді коли ЗСА вплачують два рази стільки як СССР до бюджету ОН, урядовці із Совєтського Союзу значно перевищують числом урядовців із ЗСА, затруднених генеральним секретаріятом. Совєтські урядовці становлять 15, а американські громадяни тільки дев'ять відсотків персоналу.

Консервативні законодавці плянують висловити в резолюціях турботу за нап'ятнування Генеральною Асамблеєю ОН американської військової акції в Ґренаді, але відносно спокійно сприймають совєтську окупацію Афганістану 100-тисячною армією і переводжуваний там етноцид афганського народу окупаційною владою. Крім того ОН дають моральну і матеріяльну підтримку для Палестинської Визвольної Організації і Південно-західньої африканської народної організації, толерують совєтські збросневі переговори, включно з нуклеарною зброєю, але засуджують дозброєння Америки.

Досі ЗСА вплачували до бюджету ОН 25 відсотків, а СССР тільки 10 і сьогодні Москва ще винна цій міжнародній організації у якій вона збільшує свої впливи, понад 200 мільйонів долярів.

І. Дем'янюк все ще знаходиться під загрозою депортації

Вашінґтон. — Федеральна рада Служби іміґрації і натуралізації, до якої Іван Дем'янюк вніс був апеляцію з проханням розглянути його справу і надати йому право перебування в цій країні, відкинула обидва прохання, про депорацію і азиль та підтримала рішення судді Адолфа Анджеліллі про те, що І. Дем'янюк повинен бути депортований до іншої країни, в крайньому випадку до Совєтського Союзу, якщо інші країни не погодяться його прийняти.

Іван Дем'янюк, українець колишній робітник в автомобільних фабриках у Клівленді, Огайо, був позбавлений американського громадянства за неправдиві зізнання під час надання йому громадянства, а засоби масової інформації і жидівська преса подбали про те, щоб розголосити його нібито воєнні злочини, яких він допустився під час Другої світової війни, будучи сторожем в концентраційному таборі Треблінка в Польщі. І. Дем'янюк усі закиди про співпрацю з нацистами категорично відкинув, а суддя виніс рішення виключно на підставі совєтської документації і фальшивих свідків, які навіть не могли пізнати підсудного на залі суду. Очевидно, І. Дем'янюк має ще право вносити апеляцію до федерального апеляційного, або навіть Верховного Суду ЗСА.

Деяка американська преса, інформуючи своїх читачів про рішення згаданої Ради, і тут скористалася з нагоди, щоб назвати І. Дем'янюка „Іваном Грозним" нібито „відповідальним за тисячі смертей в'язнів жидівської національности" у згаданому концтаборі. Про те, що він відкинув обвинувачення і що суд фактично не доказав йому вини, газети не згадують.

Ізраїльський прем'єр не знайшов порозуміння з Папою

Рим, Італія. — Прем'єр-міністер ізраїльського уряду Шімон Перез зустрівся у вівторок, 19-го лютого ц.р., з головою Католицької Церкви Папою Іваном Павлом II у Ватикані і на протязі 40-ка хвилин розмовляв з ним на різні теми, заторкуючи при тому справи міжнародної політики, евентуального визнання Ватиканом Ізраїля, статусу міста Єрусалиму, нерозв'язане палестинське питання тощо.

Після розмови речники обидвох сторін заявили кореспондентам, що розмова проходила в чемностевій атмосфері, але співрозмовці не знайшли відповідей на поставлені питання, головно вони не мали однозгідної думки на дві важливі справи, а саме, встановлення території для палестинців і формального закріплення міжнародного статусу Єрусалиму, яке на думку не тільки Папи ,але цілого християнського світу повинно бути містом відкритим у якому панувала б братська любов, не зважаючи на релігійну приналежність його мешканців чи тих, що тільки тимчасово його відвідують. Правда, прем'єр Ш. Перез запевнив, що Ізраїль зробить все можливе, що буде в його силах, щоб запевнити безпеку відвідувачів Єрусалиму, але він не міг, без згоди парляменту (кнесету) погодитися на відтягнення з Єруса-

(Закінчення на стор. 4)

ПОМЕРЛА Е. ВИНАР

Кент, Огайо. — Тут у понеділок, 18-го лютого ц.р., померла Евфрозина Йосипа Винар з Дориків, вдова по бл. п. проф. Іванові Винареві. Покійна була директоркою дівочої школи ім. Б. Грінченка у Львові, заслуженим педагогом школи українознавства у Клівленді. Похоронні Богослуження відбулися у четвер, 21-го лютого, о 10-ій годині ранку, а тіло похоронено на українському цвинтарі у Пармі, Огайо.

Покійна Е. Винар залишила у глибокому смутку синів Богдана і Любомира з дружинами Данею та Анею, внуків Наталку, Тараса, Михайла, близьку та дальшу родину, друзів, приятелів.

М. Тачер виступила на спільній сесії Конґресу ЗСА

Вашінґтон. — Прем'єр-міністер британського уряду Марґарет Тачер, яка в неділю, 17-го лютого ц.р., на програмі Сі-Бі-Ес „Шістдесят хвилин" сама зарахувала себе до „найбільших прихильників" президента Роналда Реґена, прибула у вівторок, 19-го лютого до Вашінґтону, де вона зустрілася з Президентом, державним секретарем Джорджом Шулцом та іншими членами кабінету Р. Реґена.

У розмові з президентом Р. Реґеном і його співробітниками три основні справи були в центрі уваги: продовження програми розміщення американських ракет Першінґ-2 і крилатих в країнах Північно-Атлантійського Оборонного Союзу, передбачені переговори ЗСА із Совєтським Союзом у справі зменшення нуклеарної зброї, зокрема міжконтинентальних нуклеарних ракет, і затіснення економічної співпраці між ЗСА і Великобританією.

Історичним моментом у перебуванні британського прем'єра в ЗСА був її виступ на спільній сесії Конґресу і вона була першим британським прем'єром, крім Вінстона Черчіля, який промовляв на цьому високому форумі. Черчіль виступав тут в 1952 році, порушуючи важливі справи відносин Заходу і Сходу.

Очевидно, британські парляментаристи бажали, щоб М. Тачер порушила у розмові з президентом Р. Реґеном також справу „колоніялізму американського доляра", який, на їхню думку, дуже перецінений в Европі і тому некорисно впливає на торговельну виміну між европейськими країнами. Тачер однак вважає, що ця справа належить виключно до компетенції американського Уряду і вона не має наміру вмішуватись у внутрішні справи ЗСА, хоч, під час виступу в Лондоні вона передбачала драстичний спад доляра, що може мати дуже поганий вплив на економіку Европи, головно членських держав Европейського економічного ринку. М. Тачер не має однак на примітці порушувати ці справи, а головно справу великого дефіциту в урядовому бюджеті під час цього побуту у Вашінґтоні.

Помимо існуючих різниць у поглядах на економічні проблеми, М. Тачер і Р. Реґен мають майже однозгідну думку яке становище Захід повинен зайняти на переговорах з СССР в Женеві у справі роззброєння, чи зглядно зменшення нуклеарної зброї. Крім того вони обидвоє погоджуються, що досліди над космічною оборонною зброєю повинні продовжуватись тим більше, що ця „зброя", якщо її такою можна назвати, не зараховується до нуклеарної зброї.

Прем'єра М. Тачер у її черговій подорожі до ЗСА супроводжають міністри закордонних справ і оборони, Джефрі Гов і Майкл Гейзлтін. У четвер, 21-го лютого Тачер взяла участь у парадній вечері в британській амбасаді з нагоди відмічення 200-річчя повних дипломатичних зв'язків Великобританії із ЗСА.

В СВІТІ

ЯПОНІЯ ПЛЯНУЄ започаткувати нову мирну ініціятиву на Близькому Сході поїздкою міністра закордонних справ Шінтаро Абе до багатьох арабських країн. Візита японського міністра розпічнеться в травні ц.р., тобто після конференції сімох індустріяльних держав в Бонні, Західня Німеччина. Першою державою, яку Ш. Абе відвідає буде Альжир, а потім він плянує відвідати ще Іран, Ірак, Єгипет, Йорданію, Сирію та інші країни. Він також зустрінеться на розмові з лідером Палестинської Визвольної Організації Ясіром Арафатом. Очевидно, він плянує побувати також в Єрусалимі і зустрінутись там з прем'єр-міністром ізраїльського уряду Шімоном Перезом.

ПАКІСТАНСЬКИЙ ВІЙСЬКОВИЙ уряд поставив під домашній арешт кількох лідерів політичних партій напередодні генеральних виборів, запляннованих на черговий тиждень. Речники опозиції крім того заявили, що їм відомо про принаймні 25 осіб, тимчасово арештованих і запроторених у невідомі місця без жадного обвинувачення і суду. В загальному поліція тримає у в'язницях і під домашнім арештом приблизо 130 провідних лідерів опозиційних партій, щоб таким способом перешкодити їм брати участь у передвиборчій кампанії проти урядової партії, чи зглядно військової хунти.

В'ЄТНАМСЬКІ ВІЙСЬКОВІ частини, як виглядає з останніх повідомлень пресових аґентств і кореспондентів, здобули велику перемогу над партизанськими частинами Хмер Руж в Камбоджі і основні їхні сили мусіли перейти камбоджський кордон до Таїлянду. На кордоні в'єтнамці чуть не зударились з військовими частинами Таїлянду, які відкрили були навіть гармантий вогонь по наступаючих в'єтнамських частинах, але інтервенція головного командування з обох сторін запобігла цьому. Таїляндський уряд зарядив однак гостре поготівля усіх армійських частин і почав акцію переселення втікачів у глиб країни, щоб уникнути замішання у прикордонній полосі.

ІЗРАЇЛЬСЬКІ ПОСЕЛЕНЦІ на окупованих арабських землях, зокрема на західньому березі ріки Йордан і в долині Гази домагаються від уряду прем'єр-міністра Шімона Переза побудови нових осель для поселенців. Крім того вони заявили, що супротивлятимуться кожній спробі уряду розмовляти про замирення з лідером Палестинської Визвольної Організації Ясіром Арафатом. Отнієль Шнеллер, секретар організації поселенців, заявив, що його група поробила заходи в Єрусалимі про будову шістьох нових поселень на окупованих землях і зміцнення вже існуючих там поселень. Згідно офіційним звідомленням на західньому березі ріки Йордан вже існує 114 поселенчих скупчень з населенням 42,600 осіб. Рівночасно там живе 750,000 осіб арабського походження.

ТИСЯЧІ ЛИВАНСЬКИХ мусулман-фундаменталістів, фактичних противників мирної політики президента Аміна Ґемаєля, прибули до портового міста Сідон, раніше окупованого ізраїльськими військовими частинами. Озброєні загони мусулман влаштували у Сідоні самосуди над багатьма ливанцями, які, на їхню думку, співпрацювали з окупаційною ізраїльською владою. Крім того вони пограбували крамниці, влаштували антиурядову демонстрацію із засудом політики президента Ґемаєля і вимогою проголосити ісламську республіку. Ливанське військо і міліція, які нібито перебрали владу після відходу ізраїльського війська, безрадні в обличчі такої ситуації. На думку політичних спостерігачів хаос на опущених ізраїльцями територіях Ливану тільки що почався і тому тяжко передбачити його наслідки.

СССР БРАВ УЧАСТЬ В ЗАМАХУ НА ПАПУ

Рим. — Італійський тижневик „Еуропео", покликаючись на таємне повідомлення військової розвідки, подав додаткові подробиці підготовки замаху на Папу Івана Павла II, вчиненого Меґметом Алі Аджою 13-го травня 1981 року на площі св. Петра в Римі.

Згідно з даними цього повідомлення, совєтські керівники були надзвичайно занепокоєні зростанням впливу „Солідарности" і вважали, що якщо вдасться позбавити її підтримки Папою Іваном Павлом II і польським примасом кардиналом Стефаном Вишинським, то цей робітничий рух розпадеться. Кардинал Вишинський був тоді смертельно хворий і було ясно, що він зійде зі сцени у найближчі місяці.

Щодо усунення Папи, то головне розвідувальне управління совєтської армії (ҐРУ) розробило спеціяльний плян, який згодом був розглянутий і одобрений на нараді міністрів оборони країн Варшавського Пакту в Букарешті в 1981 році.

Після того КҐБ було доручено знайти терориста, який вбив би Папу, а на випадок, якби він був пійманий, його можна було оголосити правим терористом. Вибір впав на Алі Аджу, який відбував у турецькій тюрмі покарання за вбивство редактора демократичної газети. Після цього Аджа пройшов спеціяльний вишкіл, при чому не лише в Болгарії, як вважали досі, але згідно з даними таємного повідомлення, і в СССР, в школі терористів під Симферополем.

Тижневик „Еуропео", який помістив цю інформацію, натякає, що в розпорядженні італійських слідчих і судових органів є, можливо, й інші документи, які свідчать про те, що за плечима терористів, які підготовили і здійснили замах на Папу Івана Павла II, стояв Совєтський Союз.

В АМЕРИЦІ

ДЕВ'ЯТНАДЦЯТЬ МЕХІКАНЦІВ, які нелеґально перейшли американсько-мехіканський кордон після бурхливої демонстрації біля міжнародного мосту на американсько-мехіканському кордоні, попросили політичного азилю в Америці. В минулу неділю біля 400 осіб перейшло нелеґально границю з Мехіко до Тексасу. Вони брали участь в демонстрації в Пієдрас Неґрес в Мехіко, після того, як мехіканська поліція стріляла до 3,000 демонстрантів. Ці демонстранти протестували проти надужить під час виборів в Мехіко 2-го грудня 1984 року.

ДЕМОКРАТИЧНИЙ СЕНАТОР з Ровд Айленду Клерборн Пелл заявив недавно, що Індія під проводом Раджіва Ґанді буде вести більш прихильну політику у відношенні до Америки, як це було за його матері, Індіри Ґанді, яка в засаді орієнтувалася більше на СССР, ніж на Америку. У розумінні сен. Пелла ця зміна настає тому, що молодий Ґанді належить вже до молодшого покоління індійських політиків, яке є більш праґматично наставлене на технологію і компютори, і ставить більший наголос на справу економічного росту, ніж політичний престиж.

В НЕДІЛЮ, 17-ГО ЛЮТОГО ц.р., відбувся в Дітройті, Миш., піврічний збір Американської адвокатської асоціяції, який в своїх резолюціях гостро засудив расизм не тільки в Південній Африці, але також в інших частинах світу. Марта Барнетт, делеґат Талагассі, Фла., яка внесла цю резолюцію, заявила, що „ніхто не повинен толерувати того, що діється в Південній Африці". Зібрані адвокати відкинули додаток до резолюції, стверджуючи, що расова дискримінація існує також в таких країнах Африки, як Етіопія і Зімбабве, мабуть, тому щоб ослабити оригінальну резолюцію, звернену виключно проти Південної Африки.

ГУБЕРНАТОР СТЕЙТУ Ню Йорк Маріо Квомо, виступаючи недавно в Єйльському університеті, сказав, що Демократична партія, до якої він належить, жива, але перебуває не в ліпшому своєму стані. Нагадавши, що в листопаді минулого року демократи понесли нищівну поразку від республіканців, Квомо закликав Демократичну партію вернутися до попередніх цінностей, щоб вийти з кризи. „Партійні програми і політика можуть змінюватися, — сказав губернатор, — але принципи повинні лишатися незмінними". Кореспондент газети „Ню Йорк Пост", який коментував цю промову, зауважив, що губернатор тим самим визнав, що за минулі роки демократи зрадили свої основні принципи і це стало причиною їх поразки.

ЯК ПОВІДОМЛЯЄ ГАЗЕТА „Ню Йорк Таймс", президент Роналд Реґен висловив бажання відвідати Угорщину під час своєї майбутньої поїздки в Европу, але ця пропозиція була відхилена Будапештом. Думка про відвідання Угорщини була піддана державним секретарем ЗСА Джорджом Шулцом, який вважає, що така візита буде сприяти розширенню контактів між ЗСА і країнами Східньої Европи і продемонструє прагнення Президента до поліпшення відносин між Сходом і Заходом.

ВАРТІСТЬ ПОШТОВОГО ЗНАЧКА, починаючи з 17-го лютого, зросла на два центи. Це перше підвищення вартости поштових відправлень за останні три роки. Тепер на пошті є значки вартістю 22 центи, на яких зображений портрет композитора Джерома Керна, а також значки вартістю 2 центи, які можна доліплювати до значка за 20 центів. В березні будуть випущені значки з зображенням прапора ЗСА над Капітолем.

В МАЯМІ, ФЛЬОРИДА, американські митні власті звільнили венесуельський пасажирський літак летунської компанії Авіянка ,який був придержаний тому, що американські власті сконфіскували понад 2,478 фунтів кокаїни захованої серед пачок з мукою. Авіянка погодилася заплатити 1,98 мільйонів дол. кавції, чекаючи на вирок суду в цій справі.

В МИНУЛУ НЕДІЛЮ підложена бомба вибухнула під автом совєтської місії до Об'єднаних Націй в Ню Йорку, одначе авто тільки частинно знищено і нікого не поранено. Спеціяльний поліційний відділ, призначений для розмонтування таких вибухових споряджень, скоро згасив горіюче авто. Також поліція повідомляє, що йдуть розшуки за особою чи особами, які підложили бомбу під авто совєтської місії.

ДИРЕКТОР ЧИКАҐСЬКОГО медичного центру Боб Ґолдман повідомив кореспондента газети „Ю-Ес-Ей Тудей", що спортовці, які вживають стероїди для збільшення тугости м'язів, наражують себе на смертельну небезпеку. Як показали результати проведеного недавно дослідження, в минулому році стероїди стали причиною смерти шістьох американських спортовців. Починаючи з 1965 року в ЗСА зареєстровано 35 випадків рака печінки в атлетів, які довгий час вживали стероїди.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Subscription 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members $1.25 a month. Change of address — $1.00. Make check or money orders payable to "Svoboda"
Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" — P.O. Box 346 — Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Убивство польського духовника

19-го жовтня минулого року польський 57-літній священик Єжи Попєлюшко зник в дорозі автом до міста Бидгощ. Може ніколи не була б виявилася тайна, де він подівся, якби не те, що струм резервуару викинув його тіло біля млина. Польська політична поліція, прозивана в Польщі глумливо, як „безпєка" („Уржонд безпеченьства публічнеґо") не є таким могутнім і всевладним апаратом державної системи, як КҐБ у Совєтському Союзі, а медицина у „людовій" Польщі не є на 100 відсотків запряжена до воза тієї партійно-поліційної системи. Тому автопсія виявила виразні сліди страшних тортур, якими знущалися над духовником, та стверджено, що безпосередньою причиною смерти було однаково задушення обмотаним довкола горла шнуром, як і брак віддиху, коли до рота жертви всадили ганчірку.

Всю Польщу огорнуло страшним обуренням. На кругло 36 мільйонів населення Польщі яких 95 відсотків належить до Римо-Католицької Церкви і ця Церква у Польщі є опозиційною супроти режиму фортецею. Партійно-поліційна авторитарна верхівка Польщі з генералом Война цєхом Ярузєльским у проводі налякалася загального повстання, бо вже тут і там спалахнули демонстрації, що їх розганяли струмами води із пожежних машин та стрілянням понад голови демонстрантів. Ця партійно-державна верхівка налякалася теж реакції закордону, бо Польща задовжена в західніх державах на 40 більйонів долярів і їй потрібна господарська допомога від Америки, а нові санкції рівнялись би повному банкрутству країни. Тому ген. Ярузельскі з тактичних причин публічно натаврував те вбивство отця Попєлюшка, наказав перевести слідство та обіцяв покарати винуватців. Швидко потім арештували чотирьох старшин поліції від сержанта аж до капітана включно. Всі вони призналися до вини і склали широкі зізнання про те, як схоплено о. Попєлюшка, як його вони тортурували і напівмертвого вкинули до резервуару. Кілька днів тому закінчився у Торуні той показовий публічний судовий процес, що про нього польське радіо щоденно подавало коротке звідомлення. Тричленний трибунал засудив головного обвинуваченого Ґржеґожа Пйотровського, який признався, що бив і зв'язав руки і ноги духовника, на 25 років вязниці. Таку саму кару присудили колишньому поліційному капітанові Адамові Пєтрушці, який підбадьорював змовників до виконання злочину; шофера авта, яким схоплено Попєлюшку, Лєшека Пекалю, засудили на 15 років в'язниці, а його кумпана Вальдемара Хмєлєвського, який найдокладніше описував всю ту макабричну історію, — на 14 років.

За західніми звітодавцями — у Польщі ніхто не вірить, що ті безпосередні винуватці смерти отця Попєлюшка діяли з власного почину, як про це вони запевняли на розправі. Всі люди в Польщі переконані, що отим чотирьом членам поліції наказали були згори перевести вбивство духовника, який відважно з проповідниці таврував режим і обороняв переслідувану та поставлену поза законом вільну польську робітничу організацію „Солідарність". Отець Попєлюшко дразнив своїми проповідями авторитарну владу, став сіллю в її оці і вона рішила — мабуть для відстрашення інших духовників — радикально позбутися його, найбільш вірогідно за порозумінням з Москвою. Чотирьох поліціянтів різних ступнів зробили вбивниками, опісля скинули на них всю вину, як на жертвенних козлів, але по всій вірогідності запевнили їх, що хай вони признаються до вини і хай дадуть себе засудити, а їх все одно швидко випустять на волю. Предсідник трибуналу і головний прокуратор мали трудне завдання так керувати судовою розправою, щоб борони Біг не впала підозра на диктатора Ярузельского ані його міністра внутрішніх справ, генерала Чеслава Кіщака, зверхника всієї тайної й уніформованої поліції, що хтось із них дав наказ до того вбивства. Американський тижневик „Тайм" з 18-го лютого ц.р. покликується на розмову його кореспондента з одною середньошкільною школяркою в Торуню, яка одверто заявила: „Без уваги на те, на скільки років засудили вбивників, вони і так тієї кари не відсидять". Прокуратор формально вимагав кари смерти на підсудних. Голова трибуналу вихідно мотивував кару в'язниці тим, що ніби покійний вбитий духовник напевно не бажав би їх смерти своїх вбивників. У згаданому „Таймі" з 4-го лютого, ще перед проголошенням присуду, правильно висловлено переконання, що „дійсної правди у Торуні напевно не знайдуть".

Винувата злочинна авторитарна диктаторська комуністична система правління, винувате однопартійне верховодство, яке вважає, що кожний, хто критикує ту монопольну партію і її владу є „ворогом народу". Але така система не втримається ані в СССР, ані в Польщі.

РОЗКЛАД СОВЄТСЬКОЇ ЕЛІТИ

М. С.

За законами залізної логіки історії відомо, що кожна тоталітарна система скорше чи пізніше підпадає процесам розкладу й деморалізації в зв'язку з тим, що в ній немає вільної гри політичних сил, вільної прилюдної критики, що вона монополізує за собою не лише владу, а й незаперечність і правдивість своїх завдань. Це в свій час ствердив відомий англійський історик Тойнбі у своїй капітальній праці п. н. „Розвиток і упадок цивілізацій".

І цей процес проходить не зважаючи на те, які великі ідеали така тоталітарна система висуває. Ці ідеали швидко стають лише прислоною жорстокого поневолення, терору й насильства, що його застосовує така тоталітарна еліта до підлеглих собі мас. Водночас монопольна влада, що нею користується еліта тоталітарних систем, безконтрольність її політичних та економічних заходів приводить до її морального загнивання. Використовуючи свої привілеї, така еліта, наче трутні, живе коштом спільноти, нагромаджує багатства, підпадає процесам корупції, хабарництва й інших засобів наживи. В кінцевому ефекті кожна тоталітарна система повільно розкладається, підупадає, щораз більше замикається в своїй елітарній шкарлупі і це врешті доводить до упадку утвореного нею ладу.

Чи не клясичним прикладом цих процесів загнивання еліти, її розкладу, є совєтська тоталітарна система. Її можна вважати завершенням досконалости тоталітаризму. Здається ще не було в історії модерного людства випадку, щоб усі засоби влади, всі економічні багатства, терористична контроля над мільйонами людей, вдосконалений монополь на засоби інформації, що її вживається для дезінформації фактів — були такою мірою зосереджені в руках еліти, як це в СССР. Але саме це й є однією із слабих сторінок цієї еліти. Вона щораз більше підпадає процесам розкладу, всі її зусилля йдуть в напрямі забезпечення за собою влади, безконтрольного користування багатствами країни. Будь-яку критику вона жорстоко ліквідує, боїться будь-яких іновацій, реформ, що врешті приводить до її омертвіння, до суспільного застою, а там і до розкладу суспільства за її взорами побудованого. Прикладів розкладу совєтської еліти в останньому часі, у зв'язку з заходами Андропова очистити совєтські Авгієві стайні, припинити дальше поглиблення процесів корупції, хабарництва й наживи — нагромадилося чимало. Звичайно, ці заходи, що ще й дотепер, по смерті Андропова продовжуються, хоч без тієї „бойовости", що її можна було спостерігати за коротких часів його „панування" — мали ніби загальний характер, стосувалися до всього совєтського суспільства, великою мірою зачіпали й маси, які в совєтській системі на всякий лад намагаються вирвати й для себе дещо із контрольованих елітою багатств.

Проте швидко виявилося, що загально-суспільні вияви крадіжок і хабарництва є лише похідними, наслідком велико-маштабної системи корупції, хабарництва й нагромаджування багатств, що їх створила совєтська еліта, і то згори вділ, по партійно-державній драбині, забезпечуючи за собою при тому майже повну безкарність у зв'язку з загальною „порукою", що від десятків років серед неї існує. Коли якомусь партійному чи державному чиновникові „повихнеться" нога, його зараз же переносять на іншу посаду, де він має можливість дальшої наживи. Звичайно, немає статистичних даних, які вказували б, якою мірою ціла партійно-державна еліта намагається використовувати державні багатства для своїх приватних цілей. Але дослідники совєтської системи вважають що нажива — загальне явище, що йому підпадає совєтська еліта і то згори вділ, від міністрів до місцевих чи районових секретарів.

Заслона розкладу совєтської еліти відхилилася саме великою мірою за часів Андропова. Хоч. правду кажучи, його кампанія боротьби з корупцією та хабарництвом нічого нового в історії совєтської системи. За часів Сталіна також такі заходи проходили. Проте сьогодні розклад совєтської еліти пішов куди далі, збагачування і нажива серед неї йдуть прямопропорційно з перетворенням комуністичної ідеології у мертву схолястику, в яку ніхто вже не вірить. До того ж і немає страху, що існував за сталінської доби.

На поверхню виринули останньо різні афери крадежів, корупції, хабарництва, в які замішані міністри й інші достойники з самої партійної верхівки. Але ці афери є лише верхів'ям масового розкладу совєтської „нової кляси" бо вона на лад мафії прикриває й затаює різні афери за засадою „рука руку миє". Проте й те, що в наслідок кампанії Андропова виплило наверх, виявляє усю глибину розкладу. Останньо широкого розголосу в світі набрала афера міністра внутрішніх справ СССР Ніколая Щелкова, до речі, невідома в СССР, її там затаїли. Ще в 1982 році його усунули з посту міністра внутрішніх справ, згодом ЦК і з партії, згодом відібрали йому титул генерала, врешті плянували поставити його перед суд. Але він покінчив самогубством. В його сейфі знайшли чимало брилянтів на велику суму. В свій час, як це повідомила останньо західньо-німецька преса, торгував він в СССР „Мерцедесами", 50 штук які він

(Закінчення на стор. 4)

Ол. Зозуля

Бій на світанку

Перед моїми очима знайомий будинок, що міститься на Спаській вулиці ч. 12, що чудом зберігся до наших днів. Будинок своєрідної витонченої архітектури: великі овальні двері і вікна оздоблені білими колонами, вирізнюють його від інших будинків. Але підпис під ним звучить: „Улица Героев Триполья".

Тепер на тому будинку прибито дві дошки. На одній мовиться, що тут був комсомольський клюб, на другій, що „Отсюда 26 июня 1919 года виступил вооруженный отряд комсомольцев г. Киева в с. Триполье на борьбу с бандой Зеленого".

І відновилось у моїй пам'яті цей загін, що марширував Хрещатиком і зупинився біля будинку, в якому відбувався перший комсомольський з'їзд. Після промови С. Косіора, загін вирушив у дальшу путь. Куди й пощо — ніхто не відав. Хоч правда, в той час подібним загонам не придавали значення.

На другий день рознеслась чутка, що з загону повернувся лише один з командирів Фастівський — решта загинули. Де і при яких обставинах? Зберігалась таємниця, хоч уцілілий міг дещо розповісти. Відомо було лише те, що чекісти розшукували якусь дівчину, що ніби сповістила Зеленого про небезпеку.

Хоч чимало списано паперу про ці події: побудовано пам'ятник на вигоні де відбувся бій, створено фільм „Трипільська трагедія" (сценарій Л. Первомайського), в якому показано блискучий розгром комсомольського загону, але правда про події не була розкрита. Щоправда, фільм невдовзі було вилучено із вжитку, як націоналістичний.

І ось у 1941 році побував я на місці згаданих подій, розшукав єдиного вцілілого свідка діда Якима, який розповів наступне:

„Я, можна сказати, вічний сторож. До революції сторожував волость, у революцію кооператив, по революції сільраду. Тепер, крім мене, ніхто про ці події не розкаже, бо всіх чоловіків із села забрали.

Було воно тоді так: Сиджу я із своєю пукалкою біля крамниці й сторожу. Як завжди, перед світанком задрімав. Коли чую крізь сон постріли. Думалось, що хтось грабує жидівські лавочки. Я зарядив свою пукалку й насторожився. Коли бачу вигоном біжить велика юрба і відстрілюється, а ззаду напирають. Коли приглянувся, то зрозумів, що задні то наші хлопці. Тут вже було ясно, що хтось напав на наших.

Чути було, що і на пристані і в Халепії бабахкають. Чорт з ними, думаю, хай стріляють, аби моя крамниця була ціла. А бій розгоряється все дужче, вже і кулемет заспівав. Коли трохи розтуманилось, бачу, то наші приперли напасників до Дніпра. Щоб зручніше було відстрелюватись, напасники заховались за школу, що над самою річкою. Коли наші з трьох боків окружили школу, тоді пришельці почали кидати зброю та стрибати до річки. А наші все смалять та смалять. Бій ішов з годину, а може й більше.

Коли почало сходити сонце, я вже сміливо підійшов до своїх, що стояли над обривом. Данило Терпило, значить Зелений, запалив цигарку і сказав: 'Це відплата за Крути.' Що таке Крути, дізнався вже потім.

— Скільки ж було вбитих?

— Хто його знає. На вигоні чимало було вбитих, а ті що в річку кинулись, то вже після виловлення трупів виявилось, що більшість з них потопилось, бо не вміли плавати. Але гвинтівок, кинутих біля ріки, було коло двохсот.

Після цих подій нам було хоч у пляшку лізь: комісії, слідство, арешти. Через кілька років почали показувати кіно. Брехні було, що і в гарбу не вкладеш. Показують, що комсомольцям руки колючим дротом зв'язували, а того дроту тоді ніхто в селі й не бачив. Або й таке: у криницю вкинули двадцять напасників і втопили. Але у цій криниці води було не більше аршина. Люди сміялись, але..."

До тридцять п'ятого року, ще згадувались ці події в пресі. Поіменно перераховувались імена: Ротманського, Меніса, Аронова, Білокреницького, Дембовського й інших. Але згодом згадку про них було заборонено; вилучено було із вжитку навіть вірш Тичини, в якому мовиться: „Загомоніли Таращі... Дощі, дощі з Трипілля йде Зелений..."

І як фінал цієї епопеї, під час єжовщини арештували уцілілого з командирів Фастівського за звязок із Зеленим, що нібито продав своїх. Арештували і розстріляли.

Народна приказка говорить: „За що боролись, на те й напоролись!".

„ЖІНКА - НАДЛЮДИНА"

II.

Дівчат привчали хотіти й потребувати ніжної інтимности, починаючи від залицяння аж до кінця днів. Хлопців наставляли на певну інтимність, особливо під час залицянь, але не постійно. Ця важлива відмінність між жінками й мужчинами стає часто причиною великих конфліктів. В кінці довгого робочого дня працююча жінка очікує чуттєвого зближення з її партнером життя, хоче поговорити з ним і поділитися враженнями. Натомість мужчина, прийшовши додому, хоче відійти від усього, відпочити, мати спокій, почитати газету чи послухати телевізійних вісток або побути зі своїм компютором, тому що для нього головна частина дня вже проминула.

Дівчат виховували так, щоб вони дбали про всіх довкола себе, окрім себе самих; тому в дозрілому віці вони нерадо звертаються за допомогою або доручають комусь щось виконати. Хлопців привчають дбате про себе, а будучи дорослими, вони не вагаються звертатися до когось чи доручати щось комусь.

Більшість жінок не застановляється над тим довше, що треба зробити; виконують це самі. Не так, як їхні чоловіки, які не вагаються приймати допомогу при різних функціях; жінки натомість відчувають ніяковість просити про щось.

Дівчат учили не виявляти неприємних почувань. Тому що вважалось, що треба бути приємною для інших, дівчат привчали не сперечатись, не атакувати в дискусіях, не відмовляти в чомусь, не опонувати чи обстоювати щось. У противагу тому хлопців заохочували до всього цього. Зрештою, як же вони могли б інакше дбати про себе в цьому жорстокому світі праці і життєвих змагань без цих засобів оборони?..

В усуспільненні дівчини все було спрямоване довкола того, що вона колись стане матір'ю. Дуже мало зверталось уваги хлопцям на те, що вони колись стануть батьками, крім їхнього вкладу як хлібодавців для родини.

У додатку до емоційної підтримки для чоловіка і дітей, жінка підготовлялась також традиційним усуспільненням дбати про господарські потреби. У висліді обсервування наших матерів і будучи ними вихованими, ми увійшли у світ із відповідною до того уявою про вартості, ставленням і підходом до домашнього господарства.

Більшість із нас була під сильним впливом традиційного усуспільнення. На певному рівні багато з нас прийняло одну або більше з функцій, передбачених цим усуспільненням; а саме, що ми хочемо бути дружинами чи матерями, чи домашніми господинями. З цією настановою приходить і традиційний спосіб думання, поведінки і сприймання.

Перше протиставлення цьому способові думання прийшло з боку жіночого руху. Перше, що турбувало феміністок, це те, що жінку трактовано, в нашім суспільстві виключно, як дружину в подружжі, матір, статевого партнера і домашню господиню. Вони вимагали двох головних змін: щоб жінка мала більше контролі над власним життям, включно з її фізичним тілом, і щоб жінки мали більший доступ до світу праці.

Починаючи з ранніх 1970 років, більше традиційно наставлених жінок почало працювати поза домом, переважно під умовами тимчасовости — „доти-доки" або „на випадок". Це значить, жінка працюватиме „доти — доки" вона одружиться чи завагітніє. Вона також працювала у випадку, якщо її чоловік захворів чи помер.

Сімдесяті роки були також часом, коли розводи стали далеко більш прийнятним явищем у суспільстві. Далеко більше людей розводилось, залишаючи для себе самого обов'язки дружини — матері - господині дому. Як жінки спостерігали своїх розведених знайомих, що дбали самі про себе, вони самі здавали собі справу з того, що їхнє подружжя може не тривати все життя. Вони також ішли на працю навіть при ненарушеному подружжі.

Протягом менше, як п'ятнадцяти років, наша суспільна культура прийняла нову ролю для жінки: працівниці і професіонала. Одначе наша суспільна культура не змінила поняття про жінку, як ідеальну дружину, матір і домашню господиню. Тепер вона повинна також бути досконалою працівницею й урядовцем.

Друга головна сила, що наштовхує жінку ставати надлюдиною, це природа самого середовища праці. Консультанти праці доводять, що жінка, яка хоче знайти місце у світі підприємств, мусить бути більш компетентною, більш відданою праці, ефектовнішою у виконуванні функцій, більше діловою, ніж усякий мужчина, доступний для даної посади — чи то на їх рівні затруднення, чи понад її рівнем, чи нижче її рівня. Це зрозуміло, причиняється до появи „перепрацьованої жінки".

Не багато уваги приділяється жінці, яка має час бігати ради особистого моціону чи приймати гостей.

(Закінчення на стор. 4)

МІТИ І ФАКТИ

VII.

Є. Т.: — Зокрема оунівське підпілля, бо підпілля українських комуністів, під кінець 30-их років, було вже досить слабеньке після внутрішніх розламів і сталінських чисток у керівництві КПЗУ. Писав про це дуже компетентно Радзєйовський в книжці про КПЗУ, виданій у нас кілька років тому, а недано виданій англійською мовою в Канаді. Ви бачите, я побоююся, що, коли б не була вибухла війна, то справді на Кресах дійшло б до пожежі, бо уряд не мав нічого позитивного до запропонування. І та політична конспірація серед українців — особливо ОУН — була напочатку дуже слабенька і анемічна. В міру того як українські проблеми щораз важче розв'язати, наростає конспірація і здобуває собі щораз більші впливи в українському громадянстві. Тому УНДО в 1938 році переконує польських політиків в уряді! „Слухайте, панове, що ви робите! Ми хочемо знайти якийсь компроміс між українцями і поляками, а ви ведете супроти українців таку політику, що ми через це тратимо впливи в нашому суспільстві, зокрема, серед молоді, бо наша молодь йде в конспірацію..."

П. Л.: — Ну, добре, але чи уряд рахувався з консеквенціями розвитку підпілля на довшу мету? Адже ж йшлося тут про 5 мільйонів польських громадян, хоч іншого походження, то все ж таки, громадяни тієї самої держави. Чи пілсудчики не мали за пазухою альтернативної програми?

Є. Т.: — Я не маю про це поняття. Для мене та урядова лінія видається зовсім божевільною. Але, як бачите, був сильний натиск тих польських суспільних груп, на які пілсудчики могли зво мусіли спертися в своєму правлінні. Попихала їх у тому напрямку також ривалізація з ендеками. І драматичне пошукування розв'язки напружених соціяльних проблем із польського народу. На мій погляд, то, що робив уряд, то не була жадна розв'язка, на тому шляху не було ніякої можливости. То, що організувалися урядові курси для польських „страґанярів", чи для польських служниць у Львові, щоб відтіснити жидів, чи молодих українок, не могло в нічому допомогти. А тимчасом, санаційна та ендецька преса щоякийсь час попадала в захоплення, що уряд знов вишколив 50 польських крамарів або нічних сторожів. Повний ідіотизм. Це завжди вело до загострених конфліктів, грозило необрахованим вибухом. З точки зору тієї політики, найменшим лихом були ще жиди, бо не мали вибору тоді, коли інші меншини мали альтернативу — у формі стремління відірватися від Польщі.

Внутрішня ситуація на порозі війни була, отже, грізна і уряд її загострював. Що було б, коли б не вибух польсько-німецької війни, я не знаю, тепер можемо лише догадуватися. Ми, — а зрештою, також українці і білорусини, — платили пізніше за те під час війни. Настрої та антагоністичні взаємини на Кресах були до вибуху війни так сильні і глибокі, поділи довели до такої крайности, що опісля — в час війни — серед, наприклад українців чи білорусинів була розпачлива спроба шукати якусь альтернативу. Совєтський Союз, як альтернатива Пльщі, не входив у рахунок для некомуністичних середовищ. Зачинають шукати нової розв'язки. Частині політиків здається, що ось, може, у тих німців дасться щось виторгувати. Нормально це розглядається в категоріях „зради" чи „співпраця з ворогом". Напевно, щодо деякої частини людей, — це є слушне. Напевно, було там досить того правого екстремізму, — зрештою, як знаємо, був він у всіх народів, замішаних у ті події, пригадаймо собі чесно, — але то не зважаючи на все, маргінес на тлі загальних процесів чи політичних явищ того періоду. Совєтський Союз не входить у гру, Польща впала; якщо хочемо зробити для власного народу, то є якась слабонька надія у тих німців, треба розглянутися. Це є точно так, як пам'ятаємо, політика Юзефа Пілсудського під час Першої світової війни, спертися на Німеччину. Тільки що тепер ведена у відмінній ситуації, яка веде до катастрофи всі заанґажовані тут сили. Пізніше ефект того такий, що на Кресах наступає взаємне вирізування польських і українських сіл.

П. Л.: — Ця тема має вже в нас свою літературу. Натомість, у минулому році проф. Серчик написав, що А.К. (Армія Крайова) на Кресах робила речі, про які сьогодні ми б радо забули.

Є. Т.: — Я не читав Серчика, але були десь про це спогади в завуальований спосіб. Армія Крайова на Кресах вирізувала українців. Жінок, дітей і старців. І тут уже не можна сказати, що це була самооборона.

П. Л.: — Чи, все ж таки, на тлі тих дуже негативних тенденцій перед і під час війни, не було якихось спроб діялогу і порозуміння на чесних засадах? Чи були між обидвома сторонами якісь збіжні пункти, чи тільки глибока пропасть?

Є. Т. — Так, були в інтелектуальних середовищах. Наприклад, з польського боку такі спроби робив проф. Казимир Бартель перед війною. Розуміється, тут також не вільно переборщувати, бо ми також мали досить наших власних націоналістів в університетах. Знайдено, одначе, чимало людей, які дійсно шукали можливости співпраці. Наприклад, віленське середовище, група „По Просту", де білоруська публіцистка трапляє на лами „По Просту". Прізвища тих авторів, на жаль, нічого не кажуть. Можливо, ті люди, молоді люди — пізніше згинули, можливо писали під псевдонімами. Так, отже, лівиця, трохи інтелектуальні середовища, не надто впливові, трохи соціялістичні, хоча тут бувало також дуже всіляко.

П. Л.: — То значить, як було?

Є. Т.: — Наприклад, сучасна жидівська історична література покликується на пепеесівську (соціялістичну — ЯС) брошуру „Робітник", в якій автор умотивував потребу еміґрації жидів з Польщі. Багато авторів покликується на це, як на доказ, що навіть в ППС (Польська Партія Соціялістична) були антисемітські тенденції. Проте, це був насправді тільки спорадичний випадок, бо, беручи поважно, таких тенденцій не було. Натомість, були в ППС тенденції до іґнорування тих питань, до нерозуміння, недоцінювання їх, до виступовання з позиції сильнішого, з позиції домінуючої. Але лівиця давала якісь шанси. Крім того, маю враження, ситуація бувала дещо іншою в різних частинах краю, чи в містах, хоч ніде не була насправді добра. Бо той Львів був страшенно націоналістичний у польських середовищах. Виїнятки, хоч спорадичні, були однак, і там. Тут можна назвати два прізвища: Бартель і Вінценц. Ну, буде трохи таких справедливих, хоч і небагато. Маю враження, що та центральна Польща виглядала трохи краще, що ті Креси були більше податні на націоналізм.

(Продовження буде)

Голливудська станиця УАКРади у поході

Як відомо, у Маямі створилося Об'єднання Українських Організацій на чолі з Тарасом Максимовичем,— як протиставлення однопартійному відділові УККА— у грудні 1980 року, з ініціятиви й заходами осередків УДР та АУА—відбулися велелюдні сходини, під час яких була імпозантно проведена дискусія (панель) у загальних справах про те, що сталося з УККА та як рятувати ситуацію. Ці сходини вшанував своєю присутністю й участю в дискусії Митрополит Мстислав. Сходини одноголосно схвалили відповідну заяву-резолюцію, в якій привітали створення Комітету для Правопорядку в УККА, того комітету, що його покликали до життя представники 27 крайових організацій та установ 28-го листопада 1980 року з висловом повної підтримки д-рові Іванові Флисові, який очолив той комітет.

Як наслідок такої й подібних дискусій і висновків із них, довго не чекаючи кінця переговорів з порушниками статуту УККА, представники демократичних організацій заклали—в повному порозумінні з Централею УАКРади станицю УАКРади на Голливуд, Галлендейл і Форт Лодердейл, обравши на голову станиці заслуженого душпастиря і досвідченого громадського діяча о. Степана Біляка, а на заступника голови і секретаря відданих і з багатим досвідом громадських працівників Богдана Дейчаківського і Граста Дзюбинського.

Під добрим і енергійним проводом станиця відбуває щомісячні сходини, завжди за продуманою програмою, різноманітною і цікавою. Крім суто ділових справ, що, як правило, розглядаються чи заслуховуються на початку сходин, бувають святочні і ювілейні відзначення, огляди преси за минулий місяць, майже кожного разу завершуються сходини розваговими виступами—літературним читанням, показом музичної самодіяльности, гумористичною частиною, після чого решту часу проводять учасники сходин за чаєм і товариською гутіркою. Ось так „шафа грає", як казали дивізійники.

Станиця УАКРади в Голливуді керується виключно загальноукраїнськими інтересами, не даючи звести себе на манівці котроїсь-будь партії чи отаманії; за завдання свого згуртування станиця вважає цілеспрямовану працю для загального добра.

Як такому українському згуртуванню, станиці було великодушно дане приміщення в голливудському міському розваговому осередку. До своїх послуг станиця має чудову й просторy залю з прилеглими покоями, кухню, фортепіяно, мікрофон й інші безкоштовні вигоди, потрібні для повноти комфорту і всесторонньої праці під час сходин. Управа станиці вже починає думати про сходини членства не тільки раз на місяць, бо кількість членів постійно зростає і назрівають потреби для розгортання ширшої програми самодіяльности.

Тепер станиця нараховує 50 членів, котрі акуратно сплачують членські внески і щедро відгукуються на інші фінансові потреби станиці; усі без вийнятку станичники є членами УАКРади й платниками Українського Громадського Фонду. На потреби централі УАКРади голливудська станиця внесла дотепер 1,220 долярів.

На особливу увагу заслуговують ділові контакти голливудської станиці УАКРади: інтенсивне листування з Головною Управою, її референтами, а також з іншими громадськими чинниками, зокрема у Філядельфії, Вашінгтоні. У тому листуванні є багато конструктивних суґестій, слушних заввагі відвертої критики. А на телефонні розмови в ділових справах Управа станиці видала дотепер близько 100 долярів.

Та трохи докладніше про це. Управа і членство станиці в своєму листуванні були за те, щоб УАКРада була статутово оформлена на базі правних і фізичних членів—платників УГФ; щоб організаційними клітинами (осередками) УАКРади були автономні станиці і тільки з платниками УГФ в їхньому складі, а потенціяльними резервами для рекрутування має бути т. зв. мовчазна більшість; станиця вже передала до статутової комісії УАКРади свій проєкт статуту з надією, що цей її проєкт буде розглянений разом із проєктом інж. Степана Процика, щоб Статутова комісія потім подала на схвалення конвенцією остаточний текст статуту; станиця за те, щоб кожний член якщо він заплатить членський внесок, отримав виказку (членську книжку), бо така виказка—це не тільки документ формальної приналежности до організації, а й визначення позиції члена в суспільстві і ця позиція накладає на нього відповідні громадські обов'язки; станиця вже вислала до централі взірець членської виказки й заявила про свою готовість видати їх друком; Управа станиці після тривалих спроб нав'язати зичливий контакт і конструктивну співпрацю з референтурами УАКРади остаточно ствердила, що не може назвати задовільним організаційний стан референтури в терені; звернула увагу на брак ініціятиви й винахідливости самого референта; голливудській Управі станиці ясно, що навіть без наявности готового статуту та без теренового організатора була і є необмежена можливість закладати скрізь у терені сітки станиць УАКРади.

Цих кілька слів про діяльність станиці УАКРади в Голливуді нехай послужать пригадкою для наших малодіяльних осередків, як братній камінчик у їхній город.

Дм. Кислиця

Клівленд вшанував Роковини Державности України

Клівлендська громада відзначила 67-мі роковини державности України. Святкування започатковане 18-го січня 1985 року спільною авдієнцію представників організацій та установ українського Клівленду на чолі з Владикою Робертом Михаїлом та головою Українських Злучених Організацій мгром Василем Ліщинецьким в бюрі посадника міста Джорджа Войтовича. В заступстві посадника Дж. Войновича, який виїхав до Вашінгтону на інавгурацію президента Р. Реґена, церемонією проводив його дорадник Вацлав Гивнар, який вшанував Владику Роберта, передавши йому ключі Клівленду, а війтові української громади В. Ліщинецькому вручив проклямацію з нагоди Роковин Державности України, що їх видав посадник Клівленду та Міська рада.

22-го січня український прапор повівав над Клівлендом і сусіднім містом Пармою, посадник якого Джан Петруска видав проклямацію Дня Української Незалежности.

Святкування продовжувались у неділю, 27-го січня, коли у ранніх годинах в українських церквах правились Святі Літургії в намірені українського народу, а згодом, о годині 4-ій пополудні в авдиторії українського православного собору св. Володимира Великого розпочалась програма святкувань.

Після офіційного відкриття й салюту українських молодечих та комбатантських організацій мгр В. Ліщинецький прочитав проклямацію посадника й міської ради Клівленду та представив правного директора Парми адвоката Андрія Бойка, який відчитав проклямацію міста Парми. Згодом голова УЗО привітав гостю з Ню Йорку, молоду українську співачку, солістку нюйоркської Міської Опери Оленку Геймур, яка у супроводі піяніста Вінсента Ґавліозо виконала концерт арій і пісень.

Рецитацію двох віршів Богдана Антонича „В Січневе Свято" й „Молитва" з експресією виконав Гайнріх Штайнгаґен.

Присутні довготривалими оплесками нагородили доповідача проф. д-ра Юрія Кульчицького за коротку вдумливу і влучну аналізу січневих подій 1918 й 1919 років, який, одночасно, пригадав, що ці роковини зобов'язують передусім до зосереджених і об'єднаних дій усіх українських сил та нап'ятнував прояви безвідповідального розбиття тих сил.

Концерт ліричного сопрано Оленки Геймур у першій частині включав пісні: „О, слово рідне" сл. О. Олеся, муз. О. Бобикевича; „Айстри" сл. О. Олеся, муз. А. Гнатишина; „Пісня" сл. Г. Чупринки, муз. А. Гнатишина, „Чого ввижаєшся мені" - сл. І. Франка, муз. Наленевка, й „Любіть Україну" сл. В. Сосюри, муз. А. Фоменка. Захоплена непересічним вокальним потенціялом й інтерпретацією репертуару, публіка не щадила співачці виявів спонтанного признання й подяки за цей душевний пир.

В другій частині концерту співачка виконала арію Тоски з опери Дж. Верді „Тоска", „Сонце заходить" сл. Т. Шевченка, муз. М. Гайворонського, „Думку" сл. М. Гаврилко, муз. Я. Степового, „Садок вишневий" сл. Т. Шевченка, муз. А. Кос-Анатолольського, й „Жита" сл. О. Олеся, муз. А. Гнатишина. На вперті домагання публіки співачка виконала ще арію радости Тетяни із опери „Івасик-Телесик" Миколи Фоменка.

Від вдячної громади піднесено співачці китицю багряних рож, що їх вона передала присутній на залі матері із заввагою, що тільки завдяки її постійній материнській опіці, підтримці й допомозі вдалось їй осягнути успіхи співацької кар'єри. Присутні ще довго не розходились, стараючись особисто зустріти молоду мисткиню, яка своєю незвичайною появою й талантом полонила всіх, а святкування Роковин Незалежности піднесла на високий мистецький рівень.

Опісля представники клівлендських організацій вітали Оленку Геймур на спільній зустрічі, під час якої висвітлено фільм із цих святкувань, що його зробив інж. Юрко Самійленко.

Того дня на хвилях українського радіомовлення під керівництвом Степана Зорія відбувся виступ дорогої гості О. Геймур, яка поділилась із слухачами своїми думками і спостереженнями.

СМБ

ПРЕЗИДЕНТ ЧІЛЕ Авґусто Піночет прийняв на послуханні асистента державного секретаря ЗСА Ленгторна Мотлі і розмовляв з ним на протязі майже двох годин. Як відомо, в американському Конгресі політика Чіле зустрічається із сильною критикою і закидами, що уряд Піночета не зумів на протязі кількох років наблизити країну до демократичної форми правління і не шанує прав людини. Мотлі, спеціяліст від міжамериканських проблем, крім президента Піночета розмовляв з кількома членами його кабінету під час сніданку влаштованого в його честь урядом.

Засідання Управи цвинтаря св. Духа

У Йонкерсі, Н. Й., у власному приміщенні, відбула недавно окреме засідання Управа цвинтаря св. Духа, щоб обговорити справу поширення його. В плянах на найближче майбутнє є побудова окремого приміщення для туалет і поширення ужиття води та відповідних водопроводів. В засіданні Управи цвинтаря взяли участь єпископ Василь Лостен, голова Управи (сидить посередині). Стоять на знімці (зліва): о. шамб. Петро Федорчук, о. Микола Сіпучик, д-р Василь Вереш, о. Тарас Галонзка, о. крилошанин Любомир Мудрий, о. шамб. Еміль Монастирський, Володимир Клозник і о. Патрикій Пащак, ЧСВВ. Немає на знімці д-ра Івана Флиса, що є правним дорадником Управи цвинтаря св. Духа.

Свято Української Державности в Озон Парку

Цьогорічні святкування Української Державности відбулися в неділю, 3-го лютого 1985 року. З огляду на химерну погоду людей було менше, ніж звичайно. Започаткував свято голова Відділу УККА в Озон Парку, Н. Й., Володимир Квасній. У вступному слові він розповів про всі чотири Універсали, подав ясний образ тодішніх обставин в Україні. Прелеґент сказав, що в трьох перших Універсалах не було скристалізованої думки, щодо незалежности української держави, а Четвертий Універсал 22-го січня 1918 року став ясно на принципі вільної ні від кого незалежної української держави. Рік пізніше наступило з'єднання всіх українських земель. Четвертий Універсал повністю відчитав заступник голови Відділу в Озон Парку Микола Вітенко. Потім виступив чоловічий хор під диригентурою маестра Л. Рейнаровича, що відспівав дві пісні у фортепіяновому супроводі професора Т. Левицького.

Несподіванкою був виступ молодої українки, яка прибула недавно з Польщі Анни Судик, що продеклямувала вірш „Четвертий Універсал" С. Орлюка гарною українською мовою, за що присутні нагородили її довгими оплесками. Опісля маестро Л. Рейнарович проспівав „О, мій рідний краю" в обробці проф. Т. Левицького, та „Вставай, Україно" муз. Садовського.

Святочну доповідь виголосив секретар Об'єднаного Комітету Ню Йорку та член ГУСУМА мґр О. Рожка. Його доповідь була змістовна і добре виголошена.

Останньою точкою програми був виступ чоловічого хору, що проспівав пісні: „Що то за прапор лопотить" пісня УПА, „Бабусю" муз. І. Недільського, та „Ой, видно село" муз. Ярославенка. Диригував маестро Л. Рейнарович, акомпаньював на фортепіяно проф. Т. Левицький. Прикрасою сценою сцени займався М. Новосад що вив'язався добре зі свого завдання.

Закінчено цю успішне свято українським гимном, який заінтонував хор, а підхопили усі присутні.

Михайло Білейчук

ПОШТОВА ДОСТАВА „СВОБОДИ"

Від половини грудня 1984 року редакція та адміністрація „Свободи" має щораз більше доказів та листів від читачів, що достава поштою дуже запізнюється, а то і поодинокі числа щоденника „Свободи" пропадають.

Хочемо з притиском ствердити, що спосіб видавання щоденника в нічому не змінився і так як в минулому кожне число друкується в ранніх годинах так, що після полудня є вже на станках і в книгарнях в Ню Йорку. Рівночасно для усіх передплатників доставляють наклад на пошту в Джерзі Сити, яка міститься в найближчому сусідстві редакції та адміністрації при Монтґомері вул.

З уваги на те, що запізнення поштової достави „Свободи" є спричинене тільки поштовим урядом, головний предсідник Українського Народного Союзу д-р Іван Флис виготовив окреме письмо в цій справі, текст якого подаємо внизу.

Закликаємо наших передплатників витяти його і з відповідним супровідним письмом про погану доставу „Свободи" вислати до свого поштового уряду.

Чим більше таких листів дістануть місцеві поштові уряди, тим більша надія, що достава нашого щоденника буде краща.

TO WHOM IT MAY CONCERN:

February 1985

This is to certify that "Svoboda" Ukrainian Daily is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association and is delivered to the Main Post Office, Jersey City, N. J. 07302 on a daily basis prior to 4 p.m.

In the event that this newspaper is being irregularly delivered to you, kindly inforr your local post office of your dissatisfaction and that you will seek to remedy the situation.

John O. Flis
Supreme President

В ПЕРШУ
БОЛЮЧУ
РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
НАШОЇ НЕЗАБУТНЬОЇ
МАМИ

бл. п.
НАДІЇ БУКОЄМСЬКОЇ ГАВРИЩУК

будуть відпр. лені
ПОМИНАЛЬНІ СЛУЖБИ БОЖІ

в середу, 27-го лютого 1985 р., о год. 9-ій рано
в українській католицькій церкві св. Трійці
в Статен Айленд, Н. Й.
і в церкві св. Юра в Ню Йорку

Просимо Рідних, Приятелів і Знайомих про молитви.

доньки — ІРИНА МОРОЗ з чоловіком МИХАЙЛОМ
і сином ІГОРЕМ
і ОЛЬГА ТРУШ з родиною

В ТРЕТЮ БОЛЮЧУ
РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого
МУЖА, БАТЬКА, ДІДУСЯ
і ПРАДІДУСЯ

бл.п.
Матвія Борискевича

будуть відправлені
СЛУЖБА БОЖА і ПАРАСТАС
у суботу, 2-го березня 1985 р., о год. 9-ій ранку
в церкві св. Андрея в Норт Порт, Фльорида

Просимо про молитви

ЄЛИСАВЕТА — дружина
ВОЛОДИМИР — син і невістка
внуки і правнуки

В 40-й ДЕНЬ ПІСЛЯ СМЕРТИ

бл. п.
ІРИНИ ГОШОВСЬКОЇ
з дому ПРИПЛЕСЬ

буде відправлена
СЛУЖБА БОЖА
в церкві св. Юра в Ню Йорку
у п'ятницю, 22-го лютого 1985 р., о год. 6:30 рано.

Рівночасно дякуємо всім Жертводавцям за численні Богослуження і за датки на різні національні цілі.

РОДИНА

У великому смутку ділимося з Родиною, Приятелями і Знайомими болючою вісткою, що 18-го лютого 1985 р. у Кенті, Огайо, упокоїлась в Бозі наша Найдорожча Мама, Бабця, Братова і Тета

бл. п.
ЕВФРОЗИНА ЙОСИПА
з Дориків ВИНАР

вдова по бл. п. проф. Іванові Винареві директорові Дівочої Гімназії фундації ім. Кокорудзів у Львові, б. директор дівочої школи ім. Б. Грінченка у Львові і заслужений педагог Українознавчої Школи у Клівленді.

ПОХОРОН з церкви св. Йосафата в Пармі, Огайо в четвер, 21-го лютого 1985 р., о год. 10-ій рано, а опісля на український цвинтар у Пармі, Огайо.

Горем прибиті:

сини — БОГДАН з дружиною ДАНЕЮ
ЛЮБОМИР з дружиною АНЕЮ
внучка — НАТАЛКА
внуки — ТАРАС і МИХАЙЛО
братова — ІВАНКА
братанка — СОНЯ
Ближча і дальша родина в Україні і Канаді.

Вічна Їй Пам'ять!

В глибокому смутку повідомляємо наших Приятелів та Знайомих, що в четвер, 10-го січня 1985 р., на 75 р. життя, відійшла від нас у Вічність наша Найдорожча і Незабутня Сестра

бл. п. ЗОНЯ
РОГОЖА-МЙОДОНЬСКА

похована на католицькому цвинтарі в Кракові

Горем прибиті:

муж — ЛЕОПОЛЬД
доньки — КРИСТИНА
АННА
внучка — КАСЯ в Польщі
сестра — МАРІЯ з родиною
брат — РОМАН з родиною в Брукліні

Вічна Їй Пам'ять!

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА
буде відправлена
31 березня 1985 р. в церкві св. Юра в Ню Йорку,
о 12-ій в полудне

сестра — МАРІЯ МАКАРУШКА

Розклад...

(Закінчення зі стор. 2)

замовив для міліції. Проте міліція отримала лише 10 авт., інші, як пошкоджені, продано на чорному ринку. „Босом" тих трансакцій був Щелков.

Афери Щелкова не можна відокремити від інших подібних, що зачепили найвищих кремлівських достойників, колишніх приятелів Брежнєва (Щелков також до них належав). Ще за життя Брежнєва вчинив самогубство родич Брежнєва Цвігун, перший заступник керівника КГБ Андропова, як кажуть, також у зв'язку з корупцією. Вже за часів Андропова відомою стала афера доньки Брежнєва Галіни, що мачала пальці в торгівлі брилянтами. А там за продаж ікри за кордон на „власний рахунок" розстріляли одного республіканського міністра, керівника державними цирками Колєватова засудили до 13 років за спекуляцію, директора московського гастроному ч. 1 Соколова розстріляли також за спекуляцію. Відтак пішли менші афери, зокрема по республіках.

Багато з цих афер взагалі не опинилися перед судом, справи про них пущено ніби кінці в воду. Оприлюднено лише деякі з них, до того ж, за часів Черненка затихло все, за виїмком аж надто вже яскраво разючої справи Щелкова. І все поплило своїм старим руслом. Совєтська еліта живе своїм „аристократичним" життям, маючи все, що їй завгодно, куди дальше від пролетаріяту, аніж мільйонери західнього світу, що мають над собою, наче бич Божий, вільні профспілки. Все це є тільки наявним доказом, що ціла система переживає глибоку кризу омертвіння, розкладу, упадку.

„Жінка..."

(Закінчення зі стор. 2)

Радше вважається, що неперепрацьована жінка не бере поважно своєї праці.

Головним фактором, який штовхає жінок до статусу надлюдини, це те, що вони функціонують у світі праці, створеному мужчинами з традиційними чоловічими вартостями.

Для більшости жінок вступити у світ праці є рівнозначним із переїздом у нову країну. Там панують інші правила поведінки, інші звичаї і відмінний стиль зв'язків людей від звичайного для жінок.

Заповіді жінки-надлюдини

1. Твій час має вартість... ти не повинна віддавати всіх годин свого дня і ночі іншим. 2. Ти не потребуєш бути досконалою у всіх ділах. 3. Не все треба виконувати, чого від тебе вимагають. 4. Ти мусиш навчитися сказати — ні. 5. Ти повинна дбати про свої власні потреби так, як би ти дбала за інших. 6. Ти повинна перекладати частину тягарів на інших, а не виконувати сама всього. 7. Ти повинна приділяти час поперше тим, кого ти любиш, і тому, що має найбільше значення в твоєму життя. 8. Звертай свій зір на добрі і тривалі вартості, а не на негативи, чи на те, що має хвилеву вартість.

Пояснення від перекладача: Поняття „Superwoman" *вживається автором у тому розумінні, що жінка не перестала і тепер виконувати всіх обов'язків дружини, матері й господині дому з повною посвятою, тільки що при сучасному зрівнянні у правах щодо професійної праці поза хатою, жінка навантажена подвійно, а при тому мусить виконувати свою працю бездоганно, щоб утриматися на праці. Це і охоплює поняття* „Superwoman".

Ізраїльський...

(Закінчення зі стор. 1)

лиму військових частин, які надають цьому містові характер військової бази.

Після формальних розмов Перез заявив журналістам у готелі, що він радо вітав би Папу в Ізраїлі, якщо б він рішився на формальні відвідини його країни. Зустріч ізраїльського прем'єра була першою з Святішим Отцем після 1973 року. В цьому році тодішній лідер Ізраїля Ґолда Меїр зустрічалась з Папою Павлом УІ, але тодішня розмова не була приємною для обидвох сторін.

Про визнання Ватиканом Ізраїля і нав'язання з ним повних дипломатичних зв'язків Перез говорив перед авдієнцією з Папою з державним секретарем Ватикану кардиналом Агостіно Касаролі, але вже не повторював цієї справи під час розмови з Папою. Перез подарував Папі рідкісну річ, дев'ятираменний свічник, збережений в Ізраїлі ще з часів Ісуса Христа. Папа на прощання поблагословив прем'єра, його уряд, ізраїльський нарід і всіх людей, які заселюють цю землю.

Перед авдієнцією в Папи прем'єр Ш. Перез зустрічався з речниками італійського уряду і відвідав маленьку жидівську колонію в Римі.

МІЖ ПІВДЕННОЮ АФРИКОЮ і Анголею поліпшуються відносини, мабуть тому, що південноафриканський уряд вирішив відтягнути з Анголі усі свої війська. Процес відтягнення військових частин Південної Африки вже розпочався і до червня ц.р. повинен закінчитися. Політичні спостерігачі завважили також поліпшення відносин між двома згаданими країнами, також на політичному відтинку, яке почалося у висліді кількаразових зустрічей дипломатів Південної Африки і Анголі.

Українці взяли участь в інавґурації Р. Реґена

Під час зустрічі у Вашінґтоні (стоять, зліва): Т. Нестерчук, Р. Комар, М. Прессі, А. Білик, М. Душник, С. Поступак, Б. Футей, М. Футей і М. Кокольська.

Вашінґтон. — В інавґураційних церемоніях президента Роналда Реґена, які відбулися тут в кінці тижня від 19-го до 21-го січня ц.р., брали участь також українці, ті, що живуть і працюють у Вашінґтоні і ті, що приїхали з цієї нагоди з різних стейтів Америки.

Українська ґрупа, хоч невелика числом, але дуже активна, побувала на офіційних прийняттях, балях, полуденках та на зустрічі, що її зорганізував Українсько-Американський Комітет за перевибір Реґена-Буша на президента і віцепрезидента ЗСА.

На згаданому прийнятті був також Ралф Перк, етнічний координатор у згаданому Комітеті зі стейту Огайо, та колишній посадник Клівленду, якого присутні привітали з днем уродин і заспівали „Многая літа". Серед учасників зустрічі були: д-р Богдан Футей, голова Комітету українських виборців за перевибір Реґена-Буша та директор Федеральної комісії для полагодження закордонних претенсій, Степан Поступак — заступник голови Комітету і президент Українсько-Американської республіканської федерації, Марія Душник — заступниця голови і почесний член Головного Уряду УНС, Андрій Білик — журналіст і координатор Комітету у стейті Вірджінія, Таня Нестерчук з Мериленду, Рома Комар, Мері Прессі з Ню Йорку, Марта Кокольська, директор спеціяльних проєктів в стейті Ню Джерзі, Ольга Білик з Вірджінії, Юрій Нестерчук — керівник бюра управління персоналу, Мирослава Футей з Огайо, Дмитро Кульчицький — координатор молоді, Мирон Василик — керівник Українського Інформаційного Бюра (ЮНІС) у Вашінґтоні та багато інших.

Під час прийняття члени комітету обмінялися думками й досвідом з переведеної праці та застановлялися над майбутньою активністю.

Зразкове українське весілля

Ірина і Олександер Андреадіси

У відомій своєю пишністю „Кришталевій залі" в Ґрейт Нек у 1984 р. відбулося у присутності до 500 гостей і щасливих батьків та молодих весільне прийняття, таке, яких ніколи не забувається. Щасливими батьками були інж. Микола та оперова солістка Галина Андреадіс; молодший син яких Олександер одружувався із Іриною Терезою Івасишин, донечкою п-ва Миколи і Алевтини Івасишиних.

Молодих у преґарній порі повінчали у битком набитій церкві Благовістя св. Марії о. монсеньйор Манастирський і о. крилошанин Любомир Мудрий. Обоє молодят — зразкові пластуни, що додавало гордости батькам і надавало весільній церемонії громадського значення. Обоє вільно володіють українською мовою та працюють в ділянці української культури, закінчуючи свої професійні студії.

Олександер Андреадіс народився в Буенос Айресі, в Арґентині, через кілька годин після виступу його солістки-матері п-і Галини Андреадіс у славному оперовому театрі „Кольон". З 10 років він уже акомпаньював своїй матері на мистецьких виступах. До речі, хресною його матір'ю була прославлена в мистецькому світі оперова солістка Бріґіт Нельсон (з якою тоді в опері „Валькірія" Ваґнера виступала солістка Галина Андреадіс), а хресним батьком Олександра був директор театру „Кольон", архітект Монтеро. За арґентинським звичаєм, Олександер мав й інших хресних батьків, українців С. Клименко та Є. Шамо. За один рік Олександер закінчить студії і буде так, як і його дід та батько і старший брат Микола, інженером-будівельником.

Його молоденька, як і він сам, дружина Ірина Тереза Івасишин також студіює інженерію в Мерилендському університеті, а до того ж вона є здібною і завзятою бандуристкою. Цікаво, що і дружина старшого сина п-ва Андреадісів, інж Миколи Андреадіса, Ірина Тереза Чорна, і дружина молодшого сина Олександра, Ірина Тереза Івасишин, обі походять із тієї ж самої славної Школи Бандуристів у Ню Йорку, зорганізованої надхненником кобзарської справи Миколою Чорним і дружиною Стефанією.

На весіллі Галина Андреадіс так жартома і сказала: „Хто хоче мати дуже гарну, здібну і талановиту дружину та господиню, нехай звернеться до Кобзарської Школи М. Чорного — і там напевно знайде". А при тім додала, що до цього треба ще великої праці батьків, щоб виховати дітей в українському дусі, із знанням української мови і культури, треба праці і молитов, аж тоді буде повний успіх.

І вінчання, і весільне прийняття відбулися за давніми українськими народними звичаями, з дружками і дружбами-боярами, весільним короваєм і т. д. Щасливими були молоді, щасливими й батьки їх та хресна матір Ірини Терези Івасишин, М. Сирота.

Ірена Тереза Андреадіс вже не раз виґравала перші стипендії в студіях, була завзятою сумівкою, а з бандурою як і з своїм здібним і уважливим мужем Олександром не розлучиться.

Щасти, Боже, молодій зразковій українській парі й родині.

Ф. Біяк.

Спортові розсипки

Повідомлення д-ра Т. Діксона, лікаря олімпійської наколесницької дружини ЗСА, що три змагуни та дві змагунки одержали „дублювання" крови, тобто трансфузію перед самими змаганнями, відбилось голосним відгомоном по цілому спортовому світі, зокрема в західньоевропейських країнах, які домінують в цьому спорті.

Першу та одиноку медалю в наколесництві здобули ЗСА в 1912 році, аж тут нараз несподівано посипались в кіш Дядька Сема аж дев'ять їх. Мабуть дещо не в порядку із цим.

Почервонілі лиця та пробачення

Відтепер ані одна із спортових федерацій ЗСА не зможе вказати пальцем та закинути надужиття, зокрема державам східнього бльоку, бо тих дев'ять медалів в наколесництві ніяк не скомпенсують морально-етичну шкоду та надщерблення престижу, які зазнав спорт ЗСА.

На своїх нарадах федерація наколесництва ЗСА заявила, що хоча насправді не зломано ніяких правил МОК-у (що не вповні відповідає правді), проте прохає пробачення всіх країн-учасниць в наколесницьких змаганнях в Лос Анджелесі. Це є рівнозначним із визнанням — провинились, і проханням — не втирайте солі у відкриту рану.

Згідно з прийнятим шляхетним поступованням, ніхто нього не зробить. Це неписане правило МОК-у, бо багато з країн мають власні внутрішні проблеми.

Гостра, навіть дуже гостра була реакція федерації спорту ЗСА, яка на своїх нарадах прийняла рішення заборони „дублювання" крови в будь-якій формі. Це є рівнозначне із засудом власної ланки, для рятування доброго імени та престижу ЗСА.

Мабуть інші держави ухвалять подібні рішення, не виключено, що МОК також піде цим слідом, але під великим знаком запитання — як зареагують на це країни східнього бльоку?

Змагання в закритих залях

Легкоатлетичні змагання відбуваються в зимовому сезоні в країнах Західньої Европи, Канади та ЗСА. Біги з перешкодами та на короткі віддалі мало що кажуть, бо відбуваються тільки на 50-60 м., натомість на середні і довгі віддалі та штафети є вони багатомовні. Біги відбуваються на дерев'яних плятформах з піднесенням на заокругленнях.

Звичайно, після кожних Олімпійських Ігрищ запрошують так першунів, як і суперників, ще раз зміряти свої сили та здібності, а це притягає тисячі глядачів.

Мері Декер і Золя Бадд

Вперше вони стрінулись в Ігрищах в Лос Анджелесі у фіналці бігу на 3,000 м., коли зударились і Декер впала та зазнала контузії. Після змагань 18-річна Золя зайшла перепросити 24-річну Мері, її ідола, але ця накинулась з лайкою, обвинувачуючи Золю в зумисності, що викликало критику Мері багатьох атлетів, а „Ті-Ві-Гайд" уділив їй сумнівне відзначення найменш спортового атлета на 1984 рік.

На початку цього року Мері вийшла заміж вдруге за Ричарда Слейні, колишнього дискоболя Австралії. В суботу, 19-го січня, Мері змагалась на милю в Ню Йорку, перемогла і наглядно було видно синяки на її ногах. Тиждень раніше хуліґан напав на неї, щоб ограбувати, повалив на хідник.

Золю переконали, що її рішення не змагатись більше безпідставне і, як звичайно, босоніж, винесла дві перемоги в Европі. Тепер організатори ломлять собі голову де і коли звести їх знову на біжні?

Бокс: Теофільо Стівенсон

Відносно боксу, як одного з видів спорту, є ряд застережень, що це брутальні змагання, які можуть спричинити каліцтво та смерть, як приклад — Мугаммад Алі, трикратний мистець тяжкої ваги, який заледве може висловитись.

Первісно було тільки сім категорій ваги, але їх поступово добавляли, так що тепер маємо їх аж 12, з чого ЗСА здобули аж дев'ять золотих в Лос Анджелесі. Це так, скаже хтось, але там не було східнього бльоку. Воно є правда, але мабуть в цій ділянці, з огляду на клясу змагунів ЗСА, це заледве чи зробило б різницю.

Від ряду літ для боксерів ЗСА Олімпійські Ігрища не тільки нагода та скічня в професійний стан, тоді як в східньому бльоці, мовляв, немає професійного спорту і вони дальше змагаються, збагачуючи себе рутиною.

Всі змагуни-медалісти ЗСА перейшли на професіоналізм, тому у змаганнях ЗСА — СССР, які відбулись в половині січня, передбачувалось високу перемогу боксерів СССР.

Ви не повірите що деякі „жовтодзюби" ЗСА дали такого бобу совєтам, що вони мусіли „витягнути" одне змагання при помочі судді ЗСА, щоби усталити вислід внічию 6 : 6. Це дуже підбадьорило федерацію боксу ЗСА, бо мають таланти та надійний елемент і три роки часу до Сеулю. Чергові змагання з Ірляндією ЗСА виграли 7 : 4.

Ф. Лукіянович